

Karin Peedu

Regler vid avyttring

För offentlig verksamhet finns det en del juridik att ta hänsyn till vid avyttring. Det gäller kommunallagen, lagen om vissa kommunala befogenheter, reglerna om konkurrensstörning och statsstödsreglerna. Dessutom finns regler om produktansvar för vissa produkter, till exempel medicinteknisk utrustning, och miljölagstiftning såsom kring kemikalieinnehåll i leksaker, som gäller alla.

Oproblematiskt att byta

Det är möjligt för kommuner och regioner att vara cirkulära, inte bara i upphandling utan också i avyttring.

– Att byta begagnade saker inom samma organisation är helt oproblematiskt, det är bara att göra. Det går också att ge bort saker till grannkommuner eller andra organisationer när prylarna saknar ekonomiskt värde eller där transaktionskostnaderna äter upp vinsten. Men grundprincipen att sälja till marknadspris för att inte störa konkurrensen eller gynna enskilda näringsidkare.

Bedöm marknadsvärdet

När det gäller större värden kan man antingen låta en oberoende värderare bedöma marknadsvärde eller efterfråga anbud och se vad man får för bud, vad någon vill betala.

– Men det blir för krångligt när det gäller mindre värden som till exempel möbler och datorer. Då kan man googla priser på liknande produkter som säljs av olika företag eller kolla vilka priser som ligger ute på Blocket.

– Överskottsförsäljning har skett i alla tider. Kommuner har länge sålt fastigheter de inte behöver och att sälja möbler eller annat är i princip samma sak.

Kommuner och regioner kan sälja själva, eller så kan de upphandla en mäklartjänst eller en auktionstjänst som gör jobbet. Auktionstjänster är sedan länge vanliga för avyttring av bilar efter tre års leasing, och det går bra att auktionera ut annat också.

– Det går inte att friskriva sig från ansvar för lagar genom att upphandla en mäklartjänst eller auktionsfirma, men det går att avtala att den anlitate leverantören inte ska sälja vidare varor som är skadade eller miljöfarliga. Mäklaren måste granska och kvalitetsbedöma det begagnade materialet eller produkterna.

Aktuella lagrum

Kommuner och regioner ska som utgångspunkt inte sälja varor. Se **Kommunallagen** (2017:725) som reglerar kommuners och regioners allmänna kompetens samt ett antal speciallagstiftningar för den specialreglerade kompetensen. Överskottsförsäljning och anknytningskompetens har godtagits i rättspraxis.

3 kap 1 § och 6 kap 2 § **lagen om vissa kommunala befogenheter** (2009:47). Det första lagrummet stadgar att kommunen får bedriva näringsverksamhet med syfte att skapa sysselsättning för personer med funktionshinder samt i 6 kap 2 § att kommunen får anordna aktiviteter för deltagare i arbetsmarknadsåtgärder.

Konkurrenslag (2008:579). I 3 kap 27-31 §§ finns de s.k. KOS reglerna, reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet. En kommun kan förbjudas att ägna sig åt säljverksamhet som snedvrider förutsättningarna för en effektiv konkurrens på marknaden, eller hämmar utvecklingen av en sådan konkurrens. Således blir prissättningsfrågan central när en kommun vill sälja övertaliga varor, utgångspunkten är att det ska ske till det ska ske till marknadspris.

Produktsäkerhetslag (2004:451)

Produktansvarslag (1992:18)

